

Иқлим ўзгариши шароитида
дәхқонларимиз қандай йўл тутиши зарур

Айём қутлуғ бўлсин!

► Мутахассис тавсиялари

ҒАЛЛА ПАРВАРИШИДАГИ АГРОТЕХНИК ТАДБИРЛАР

айни ёмғирли кунларда нималарга эътибор қаратиш керак?

Республикамизда иқлимининг кескин ўзгариши, қиши фаслининг куруқ-совук келиши, феврал ойининг охирги ўн кунлиги ва март ойининг II, III-декадаларида ёғингарчилкнинг кўп бўлиши, март ойининг биринчи-иккинчи ўн кунлигига ҳавонинг кескин совиши ғалланинг ўсиб, ривожланишини бирор кечиктирмоқда. Бунинг натижасида белгиланган агротехник тадбирларни ўтказиш яъни, ғаллан озиқлантириш, бегон ўт ҳамда касалликларга қарши курашиб чораларини мақбул муддатларда амалга ошириш имкониятлари кечикмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Гидрометеорология хизмати берган маълумотига кўра, жорий йилнинг 17-20 марта кунлари ўзбекистон Республикаси худудига Эрондан илик ва нам ҳаво, сўнгра Волга бўйи худудларидан совук ҳаво масаси кириб келиши кутилмоқда. Унга кўра, 17-18 марта кунларида республика худудининг катта кисмida вақти-вақти билан ёмғир ёғади, момакандирок бўлиши мумкин. 18 марта бабзи жойларда ёмғир қисқа муддатта корга яланнича, ҳарорат -10 дара-жагача тушиб, кучли ёғингарчилк бўлиши кутилмоқда.

Бахор ойлари серёгин, ҳаво ҳарорати паст бўлганида ғаллазорларда замбурурги касалликлар, зарапринчада ва бегона ўтлар кенг тарқалиши кўп йиллик тажхиларда кутилган. Ғаллазорларга жуда катта зарап келтирувчи ва кенг майдонларда тез тарқалувчи сарпи занг замбурурги касаллик 00Сда ўсиши бошлайди. Ҳаво ҳарорати 8-130 С бўлгандан ўсимликтин тўқималари ичига киради. Янги споралар 12-150С ҳароратда пайдо бўлиб, шамол ёрдамида тез тарқалди ва касаллик кучли ривожланганда ғаллаҳосилининг 50-60 фоиз камайишга олиб келади. Ёғингарчилк кўп кутилган даврда ғаллазорларда узоқ ишлардан бўён сақланниб келаётган бегона ўтларнинг уруглари униб ҷиҳози ҳамда бегона ўтларнинг турлари кенг тарқалиши кутиллади. Ғаллазорларга энг катта зарап келтирувчи бир йиллик бир паллали бошоқли бегона ўтлар – ёввойи сули, рабтрес, тулки дум каби бегона ўтлар кўп зарап келтиради.

Республикамизда экилаёттан кузи бугдой навларини барчаси совуқча чидамли бўлиб, Краснодар ўлқасидан кептирилиб, экилаёттан навлар ҳам бизнинг шароитимизда барча синовладан ўтказилиб, экишга руҳат этилган. Экилаёттан бошоқли дон экинларининг 60 фоиз майдонида Краснодар селекциясига мансуб ҳамда 40 фоизида иссиқи ва совуқча чидамли махаллий кузи бугдой навлари парваришланмоқда.

Краснодар селекциясига мансуб акса-

рият навлари ўсимликтин туплаш фазасида-17-200 С гача совуқча чидамли навлар хисобланади. Ушбу навлар найчалаша фазасига 10-15 фоз утданда совуқча чидамлиларни намоён қилиди ва қисқа муддатли совуқдан зарапланши кутилмаганди. Аммо ушбу ғалла майдонларда касаллик, зарапчада ҳашаротлар ҳамда бегона ўтлар тарқалиши мумкин.

Республикамиздин жанубий минтақасида эртаки ғалла навлари ҳозирда тўла найчалаша фазасидан ривожланамоқда ва -7-100 С да фракт баш поянгни кисман зарапланниши кутилдиши мумкин, лекин 4-5 тадан ҳосил бўлган ён поянлар зарапланмайди. Қоракалпогистон Республикаси ҳамда Ҳоразм вилоятида ва чўл худудларда ҳароратнинг -2-60С ҳамда Қорақалпогистон Республикасининг шимоли мінтақаларидан 19-20 марта кунлари кутилаётган ҳароратнинг -7-100 С гача совишиэрта экилан, ўсимлик бўйи 15-20 см. бўлганда майдонлардаги ўсимлик бош поянлари совуқни кисман зарапланниши мумкин, лекин 4-5 тадан ҳосил бўлган ён поянлар (туплар) зарапланмайди.

Фаргона водиси ва бошқа мінтақаларда-19-20 марта кутилаётган об-ҳаво ғалла ниҳолларига салбий таъсир этмайди. Чунки экилан кузига ғалла навлари -50 С совуқча чидамлидиди.

Ҳўш, об-ҳаво серёгин ҳамда ҳаво ҳарорати пасайтанида нималарга эътибор қаратишими зосим? Авалло, сизот сувлари чукур қойлашган, тошлов, кўмок майдонларда ғаллани навбатдаги азотли ўйтлар билан ёмғир ёгаётган булишига қарамасдан кўл кучида озиқлантириб, сугоришининг "шарбат" усулида амалга ошириши билан ғалла майдонида микроклим ҳосил қилинади. Бу эса ўз навбатида ниҳолларнинг қисқа муддатли совуқча чидамлиларни оширади. Ғалланни барг орқали озиқлантириш ўсув дэври давомида 3-4 марта амалга ошириши ўзининг ижобий натижаларини бериши тажрибаларда ўз исботини топган. Барг орқали озиқлан-

тиришда гумин кислоталарга бой бўлган, макро ва микро земментларни ўзида мухажзамаштирган биоўйтлар билан озиқлантириш тавсия этилади. Замбурурги касалликлар тарқалишининг олдини олиш ҳамда касаллик кутилдиган майдонларда қарши кураш чораларини олиб бориш учун Давлат кимё комиссияси томонидан руҳат этилган Цериикс плюс 14.4% к.э. 1.0 л/га, Tetul Pro 40% эм.к. 0,25 л/га, Альто Супер 33% эм.к. 0,3 л/га, Azote 320 SC 0,75-1,0 л/га, R-ULTRA Super 33% к.э 0,3 л/га, Титул Дуо к.э.к. 0,2 л/га, Топ-Кроп 40% к.э.к. 0,25-0,3 л/га, Титул Микс 40% к.э.к. 0,2 л/га, Диканазол 40% к.э. 0,2 л/га препаратлари билан 200-300 литр ишчи эртма ҳисобида ишлов бериши керак.

Ғаллазорларда эн кўп тарқалдиган бир ва кўп йиллик иккичапалли бегона ўтларга қарши эса ҳарорат 17-200 С бўлганида АЗАН-СТАР 75 в.д.г. 20 гр/га ФИНИТО 750 в.д.г. 20 гр/га, ЕУРОСТАР 75% в.д.г. 20 гр/га, Зарстар в.д.г. 20 гр/га, Тристар в.д.г. 20 гр/га, Энностар в.д.г. 20 гр/га, ВИНСТАР PLUS 75% в.р.г. 30 гр/га, Энностар плюс в.д.г. 30 гр/га, Зарстар плюс в.д.г. 30 гр/га, PROSTAR 75% в.д.г. 30 гр/га препаратлари билан 200-300 литр ишчи эртма ҳисобида ишлов бериши этилади.

Мазкур агротехник тадбирларнинг республикамиздин ҳар бир минтақаси тупроқ-иқлим шароити ва ғалланинг ривожланниш фазаларини ҳисобга олган ҳолда амалга оширилиши буунги кутилаёттан иким ўзгаришларининг салбий таъсирини бартараф этиш ва ғалладан юкори, сифати ҳосил этиширишга замин яратади.

Р.И.СИДДИКОВ,
Дон ва дуккакли экинларимиз-таддикот
институтидиректори,
к.х.ф.д. РФА академиги.

“КЕГАЙЛИМАХСУССУВПУДРАТ”

масъулияти чекланган жамияти жамоаси

барча юртдошларимизни уйғониш
фаслиниң қутлуғ айёми –

НАВРЎЗИ ОЛАМ

муносабати билан муборакбод этади.
Бободеҳқонларимизнинг эзгу ният
иля ерга қадаган уруғлари баракали,
жорий дехқончилик йилида ҳам бунёд
этажсак ҳосил хирмонлари янада юксак,
ютуқлари салмоқли бўлишини тилайди.

Инсон қадри улуғланган
юртимизда эзгу орзуларимиз
ижобати, бошлаган хайрли
ишларимиз рўёби ва роҳатини
қўриш баҳти барчамизга
насиб қиласерсин!

► Кутловлар

ЧИРЧИҚ-ОҲАНГАРОН ИРИГАЦИЯ ТИЗИМЛАРИ ҲАВЗА БОШҚАРМАСИ ЖАМОАСИ

Чирчиқ-оҳангарон иригация тизимлари ҳавза бошқармаси жамоаси

тиришда гумин кислоталарга бой бўлган, макро ва микро земментларни ўзида мухажзамаштирган биоўйтлар билан озиқлантириш тавсия этилади. Замбурурги касалликлар тарқалишининг олдини олиш ҳамда касаллик кутилдиган майдонларда қарши кураш чораларини олиб бориш учун Давлат кимё комиссияси томонидан руҳат этилган Цериикс плюс 14.4% к.э. 1.0 л/га, Tetul Pro 40% эм.к. 0,25 л/га, Альто Супер 33% эм.к. 0,3 л/га, Azote 320 SC 0,75-1,0 л/га, R-ULTRA Super 33% к.э 0,3 л/га, Титул Дуо к.э.к. 0,2 л/га, Топ-Кроп 40% к.э.к. 0,25-0,3 л/га, Титул Микс 40% к.э.к. 0,2 л/га, Диканазол 40% к.э. 0,2 л/га препаратлари билан 200-300 литр ишчи эртма ҳисобида ишлов бериши керак.

Ғаллазорларда эн кўп тарқалдиган бир ва кўп йиллик иккичапалли бегона ўтларга қарши эса ҳарорат 17-200 С бўлганида АЗАН-СТАР 75 в.д.г. 20 гр/га ФИНИТО 750 в.д.г. 20 гр/га, ЕУРОСТАР 75% в.д.г. 20 гр/га, Зарстар в.д.г. 20 гр/га, Тристар в.д.г. 20 гр/га, Энностар в.д.г. 20 гр/га, ВИНСТАР PLUS 75% в.р.г. 30 гр/га, Энностар плюс в.д.г. 30 гр/га, Зарстар плюс в.д.г. 30 гр/га, PROSTAR 75% в.д.г. 30 гр/га препаратлари билан 200-300 литр ишчи эртма ҳисобида ишлов бериши этилади.

Мазкур агротехник тадбирларнинг республикамиздин ҳар бир минтақаси тупроқ-иқлим шароити ва ғалланинг ривожланниш фазаларини ҳисобга олган ҳолда амалга оширилиши буунги кутилаёттан иким ўзгаришларининг салбий таъсирини бартараф этиш ва ғалладан юкори, сифати ҳосил этиширишга замин яратади.

Р.И.СИДДИКОВ,
Дон ва дуккакли экинларимиз-таддикот
институтидиректори,
к.х.ф.д. РФА академиги.

ОҲАНГАРОН

Оролбўйи ерларини заҳдан ҳалос этиб, дехқонларининг олқишу миннатдорлигига сазавор бўлиб келаётган

“Хўжайлимахсуссувпудрат”

масъулияти чекланган жамияти жамоаси

юртимизга олам-олам қувончу шодликлар билан кириб келаётган

Наврӯз байрами
билан барча-барчани муборакбод этади.

Яшарини ва янгиланиши айёми кўнгилларга илиқлик, хонадонларга кут-барака, оиласларга тинчлик-тотувлик олиб кираётган айни фараҳбахи лаҳзаларда барчага мустаҳкам соғлик, ишларига барака тилайди.

Хонадонларингиздан файзу барака, дастурхонларингиздан тўқин-сочинлик аримасин, илоҳим, дунёмиз тинч, юртимиз осмони ҳамиша тиниқ бўлсин!

“Хўжайлимахсуссувпудрат”

масъулияти чекланган жамияти жамоаси

барча юртдошларимизни уйғониш
фаслиниң қутлуғ айёми –

НАВРЎЗИ ОЛАМ

муносабати билан муборакбод этади.
Бободеҳқонларимизнинг эзгу ният
иля ерга қадаган уруғлари баракали,
жорий дехқончилик йилида ҳам бунёд
этажсак ҳосил хирмонлари янада юксак,
ютуқлари салмоқли бўлишини тилайди.

Инсон қадри улуғланган
юртимизда эзгу орзуларимиз
ижобати, бошлаган хайрли
ишларимиз рўёби ва роҳатини
қўриш баҳти барчамизга
насиб қиласерсин!

Юртим, ҳар кунинг Наврӯз бўлсин!

Азиз Ватандошлар!

**ЎЗБЕКИСТОН ФЕРМЕР, ДЕҲҚОН
ХЎЖАЛИКЛАРИ ВА ТОМОРҚА ЕР ЗГАЛАРИ
КЕНГАШИ жамоаси**

Сизларни Наврӯз умумхалқ байрами билан чин қалдан қутлайди. Юртимиз бўйлаб байрам шукуҳи кезиб юрган айни лаҳзаларда барчангизга баҳтсаодат, эл-юрт манфаати йўлидаги эзгу ишларингизда улкан муваффақиятлар тилайди. Жорий йил Янги Ўзбекистонимиз, ҳар бир юртдошимиз ҳаётида омад ва қувончларга, муваффақиятларга бой йил бўлсин! Деҳқонларимизнинг ҳосили мўл, дастурхонларимиз тўкин-сочин, ризқимиз ҳамиша бутун бўлсин!

"ТОШКЕНТ СУВ ҚУРИЛИШ ИНВЕСТ"

яратиш, яшнатиш ва бунёдкорлик йўлида, ҳамжихатликда меҳнат қилаётган юртдошларимизни

Наврӯз айёми

билан табриклаб, доимо ишлари барорли, дастурхонлари тўкин- сочин, хонадошли файзли бўлишини тилайди.

Байрамона руҳ ҳар биримизни янгидан-янги ғоялар, меҳнат зафарлари сари чорласин!

Мафтункор баҳор кайфияти йил давомида ҳамроҳингиз бўлсин!

Таҳrir ҳайъати:

Жамшид ХЎЖАЕВ, Шавкат ҲАМОРОЕВ,
Шуҳрат ТЕШАЕВ, Муҳаммаджон ТОШБОЛТАЕВ,
Акмат ҲАЙТОВ, Махмуд ТОИР,
Ҳабиб ТЕМИРОВ (бош мухаррир ўринбосари),
Раимкул СУЯРОВ (бош мухаррир ўринбосари).

Саҳифаловчи-дизайнер: Маркс ЮСУПОВ

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан
2009 йил 13 февралда № 0020-рақам билан рўйхатдан ўтказилган.
Ҳажми 2 босма табоқ. Офсет усулида босилди, қозғ бичими А-2.
НАШР ИНДЕКСИ – 144.
Буюртма Г-347. 2026 нусхада чоп этилди.

Газета "Шарқ" нашириёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида босилди. Манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-й. 1 2 3 4 5 6

МАҲАМ-ЧИРЧИҚ
акциядорлик жамияти жамоаси

Шаҳару қишлоқларимиз, хонадошлиномизга орасталик, қалбларга сурур бағишилаб кириб келаётган Наврӯзи олам муборак!

Она Ватанимизнинг юксак тараққиётига муносиб ҳисса қўшии истагида бўлган юртдошларимиз қалбида янгилтика интилувчанлик, гайрату шижсоат янада жўшурумояда. Барчамизни руҳан уйгоқликка, шижсоату меҳнатсеварликка чораётган баҳор нашидаси йил бўйи қалбларимизни таркётмасин. Жонажон диеёризмизда ҳукм суроётган тинчлик осойишталика, фаровон ҳаётимизга ҳеч қачон кўз тегмасин.

"БЎКА ТУМАНИГА XUSH KEIZ!"
МАСЪУЛИЯТИ ЧЕКЛАНГАН ЖАМИЯТИ ЖАМОАСИ

юртдошларимизни; сув ҳўжалиги тизимида самарали фаолият
юритаётган ҳамкасларини янгиланиша айёми –

НАВРӮЗИ ОЛАМ

билан чин дилдан муборакбод этади. Кўхна ва ҳамиша навқирон ушбу байрам
она табиат гўзлалигини тараннум этивчи, нағосат ва эзгулик айёми ҳамdir.
Наврӯз дала-даштларда, қир-яллояларда, бугу бўстонларда қизгин меҳнат
мавсумини бошлиб беради. Бободеҳқонларимиз юксак ҳосил хирмонларини
бундэ этишига астойдил киришиб кетадилар.

Ана шундай эзгу мақсадларни рўёбга чиқаришга камарбаста бўлаётган
жамоа ўтган йили 13 миллиард сўмлик ҳаётбахш лойҳаларни амалга оширишга эришганди. Жумладан, Бекобод туманидаги "K-2" ҳамда Пискент
туманидаги "Тижон" коллектор тизимларида таъмиглаш-тиклаш ишлари
амалга оширилди. Вилоятнинг маъмурӣ маркази Нурағшон шаҳрида бундэ¹
этилаётган "Смарт сити"да ёлик, ётиқ, горизонтал дренаж курилди. Шунингдек,
Ўрта чирчик тумани ҳудудидан оқиб ўтвчи "Қорасув" дарёсининг 1,6 километри
реконструкция қилиниб, Бўка туманида 2 та насос станцияси, фойдаланишга топширилди.
МЧЖ жамоаси жорий йилда ҳам бундай хайрли ишларни изчил давом этириш ниятида шу
кунларда 15 миллиард сўмлик лойҳалар бўйича ўтказилиши режалаштирилаётган тендер
савдоларида қатнашиша тайёргарлик кўрмоқда. Улар фурсатдан фойдаланиб, яна бир бор
барчани улуғ Наврӯз айёми билан қизгин муборакбод этади.

ВОКА ТУМАНИГА XUSH KEIZ!

Байрам муборак, азиз юртдошлар!

